

Sylabus PSY 521: PSYCHOLOGIE HANDICAPU - praxe

Podzimní semestr 2013, výuka ve čtvrtek 10-11:40, posluchárna 117; FSS, Joštova 10, Brno

Garant: Jan Vančura, vancurahonza@gmail.com

Cíl předmětu:

Předmět nabízí možnost setkání s lidmi, kteří ve svém životě čelí zdravotnímu postižení. Tato zkušenost může být obohacující pro obě zúčastněné strany. Setkání s lidmi s postižením budou probíhat mimo fakultu, na fakultě budou probíhat reflexe setkání v podobě skupinové supervize.

Studenti si sami volí oblast, ve které jejich praxe probíhá. Prakticky záleží na rozhodnutí studentů, vstřícnosti osob s postižením a spolupráci vytipovaných institucí. Setkávání s člověkem s postižením a reflexe této zkušenosti představují jádro předmětu. Náplň setkávání studenta a člověka s postižením budou uzpůsobena zájmům (a samozřejmě možnostem) člověka s postižením, může se jednat např. o společně trávený čas v případě osob, které jsou dlouhodobě v ústavní péči jako ležící, návštěvy kulturních akcí s lidmi s mentálním znevýhodněním apod. V průběhu semestru budou mít studenti možnost sdílet svoje zkušenosti při společných seminářích – podle domluvy, cca po 3 týdnech. V závěru semestru budou svoji zkušenost prezentovat. Vedle sebereflexe by se měli také pokusit o stručné hodnocení reálných možností člověka s postižením, jeho (nevyužitého) potenciálu a potřeb, zamyslet se nad kvalitou přijímané péče atd. Závěrečná prezentace může být také nabídnuta dané pečující instituci.

Výuka začne v několika organizačních setkáních zpravidla spojených s přednáškami, je možné se také připojit k exkurzím, které probíhají v předmětu PSY 124, dvě exkurze budou po domluvě se studenty nabídnuty specificky v rámci předmětu PSY 521. Výuka začne 26. 9., další setkání podle domluvy.

1. Úvodní setkání – organizace předmětu (26. 9.)

Průběh semestru. Anticipovaný přínos pro studenty. Možnosti předmětu a vodítka pro výběr oblasti vlastní praxe. Nabídka kontaktů na instituce, které uvítají spolupráci v podobě praxí studentů (např. chráněné bydlení nebo domovy pro osoby s postižením, speciální vzdělávací instituce, hospice).

Literatura:

1. Macanová, A. (2010). Setkávání s lidmi se závažným zdravotním postižením. Bakalářská práce, MU.
2. Horney, K. (2000). Neuróza a lidský růst. Zápas o seberealizaci. Praha, TRITON.
3. Adresář sociálních služeb v Jihomoravském kraji (2010). Brno: Jihomoravský kraj.

2. Exkurze – Škola hmatového modelování Štěpána Axmana, Tasov

<http://www.slepisi.eu>

Nepovinná exkurze bude mít podobu zážitkového semináře. V případě zájmu proběhne ve 2 skupinách (cca 5 studentů). Pod vedením žáků školy si studenti mohou sami vyzkoušet sochání pomocí Axmanovy techniky hmatového modelování. Zkušenost bude následována představením ateliéru, prací absolventů a diskusí se zakladatelem ateliéru.

Literatura:

1. Sacks, O. (1995). Antropoložka na Marsu. Praha: Mladá fronta. (zejména kap. Vidět a nevidět, str. 94 – 124).

3. Exkurze – Benecykl, Brno Žabovřesky

<http://www.benecykl.cz/cs/vozik-za-kolo-handbike>

Exkurze do firmy, která otvírá možnosti sportovního vyžití pro osoby s postižením. Zkušenosti autora projektu.

Literatura:

1. Linley, P., & Joseph, S. (2004). Positive change following trauma and adversity: A review. *Journal of Traumatic Stress*, 17, 11-21.
2. Linley, P. A., & Joseph, S. (2005). The human capacity for growth through adversity. *American psychologist*, 60, 262–264.
3. Joseph, S., & Linley, P. (Eds.) (2008). *Trauma, recovery, and growth: Positive psychological perspectives on posttraumatic stress*. New Jersey, John Wiley & Sons Inc.

4. Setkávání studenta s člověkem s postižením

Orientačně 4 – 6 setkání v průběhu semestru. Za podpory zprostředkující instituce by měl student předem promyslet a později dále specifikovat náplň jednotlivých setkání – samozřejmě s respektem vůči zájmům a možnostem člověka s postižením. Psaní deníkových poznámek není nezbytné, ale doporučené jako součást vlastní sebereflexe a vodítko pro zpracování závěrečné prezentace.

Literatura:

1. Matějček, Z. (2004). *Psychologické eseje (z konce kariéry)*. Praha: Univerzita Karlova.
2. Hardman, M., & Clark, C. (2006). Promoting friendship through best buddies: A national survey of college program participants. *Mental Retardation*, 44, 56-63.

5. Reflexe zkušenosti v průběhu semestru a závěrečné hodnocení

V průběhu semestru budou mít studenti možnost společné reflexe a sdílení zkušeností při seminářích. V závěru semestru budou svoji zkušenost stručně prezentovat ve skupině. Vedle sebereflexe by se měli pokusit o zhodnocení situace a potenciálu osob s postižením, možnosti změn stávající péče atd.

Limit: 10 studentů.

Prerekvizita: Bez prerekvizity. Doporučené je absolvování Psychologie handicapu (Psy 124).

Ukončení předmětu: Absolvování podstatné části předmětu, ústní zkouška.

